

[Dahlgaard.]

på centrale punkter bar præg af stærk organisationsindflydelse. Et virkelig gennearbejdet grundlag for tilrettelæggelsen af en ny boliglovgivning fremkom i virkeligheden aldrig, og det vurderingsgrundlag, der efterhånden er blevet tilvejebragt, er først og fremmest et resultat af spørgsmål og svar mellem boligudvalg og minister. Man kan jo, alt efter hvilket temperament man har, synes, at det er det bedst mulige; man kan også, hvis man har det temperament, som jeg har, sige, at det var måske hensigtsmæssigt, om der havde ligget et egentligt gennearbejdet oplæg fra boligministerens side og ikke en række løse skitser som grundlag for nogle forhandlinger, som jo i realiteten ikke blev til noget og vel heller ikke kunne blive til noget.

Den 9. marts blev der pludselig fremsat forslag om ophævelse af momsgodtgørelsen. Fra alle sider blev det sagt, at forslaget måtte behandles som led i en samlet boligpolitik, og boligministeren tilsluttede sig dette synspunkt. Alligevel skete der ikke noget videre i godt et par måneder. Usikkerheden bredte sig. De urimeligheder, som er uundgåelige, når man pludselig indfører omsætningskat på et område, der hidtil har været fri for moms, fik lov til at ligge og skvulpe som en uafgjort sag.

I og for sig synes jeg, at boligministeren havde haft visse muligheder for at styre udviklingen, sådan at urimelighederne blev færre og mindre tyngende, nemlig i kraft af den i november sidste år indførte ordning med igangsættelsestilladelser for nyt boligbyggeri. Boligministeren gjorde imidlertid end ikke noget forsøg på at anvende denne ordning, som han selv havde indført, til en smidig administration, der kunne føre til, at man formindskede overgangsvanskelighederne ved momsgodtgørelsens ophævelse. Det er vist ingen hemmelighed, at det bl. a. skyldes, at dele af denne administration er brudt sammen under kommunernes uvilje ved at administrere ordningen og boligministeriets passivitet med hensyn til at få ordningen til at fungere.

Nå, på et eller andet tidspunkt bragte boligministeren ind i billedet, at specielt den fremtidige finansieringsordning for almennyttigt byggeri skulle afklares i form af et protokollat i betænkningen til forslaget om

ophævelse af momsgodtgørelsen. Også visse principper for en fremtidig boligsikringsordning skulle søges afklaret. Derimod udelod boligministeren de øvrige boligpolitiske problemer, som havde sammenhæng hermed, nemlig lejelovgivningen og parcelhusordningen. Mange af os opfattede det vist sådan, at det var SFs måde at stille opgaverne op på, som boligministeren her fulgte. Det hedder jo i den amerikanske bog „Kammerat Napoleon“, at alle dyr er lige, men nogen dyr er mere lige end andre. Den situation, jeg netop har beskrevet, er et af de snesevis af eksempler på, at nok sagde boligministeren og regeringschefen, at der ikke fandtes aftaler mellem S og SF — og det har der jo så sikkert heller ikke gjort — og nok erklærede de, at regeringen stilede mod et bredt forlig, men socialistisk folkeparti har under hele boligsagens behandling, og ikke blot i slutfasen, været mere lige end andre partier, set fra regeringens synspunkt.

Som det vil erindres, var det konservative folkeparti parat til at forhandle på det indsnævrede grundlag, som alene momsgodtgørelsen og det lille boligsikringslovforslag udgjorde. Derimod krævede venstre og radikale de to resterende store emneområder, altså lejelovgivningen og parcelhusordningen, inddraget, så vi fik den helhed under behandling, som vi i sin tid alle sammen havde været enige om skulle behandles i sammenhæng. Jeg går ud fra, at når regeringen efter nogle overvejelser, som vi ikke rigtig kender karakteren af, fulgte denne henstilling, så skyldtes det, at man omsider indså det uholdbare i at lade bl. a. parcelhusspørgsmålet ligge uafgjort sommeren igennem.

Statsministerens forslag om et særligt 15 mands udvalg til at behandle boliglovgivningen blev imødekommet af samtlige partier. Vi var nok nogle, som ventede, at nu skulle boligpolitikken søges løftet op i en højere sfære, nu skulle den ud af dagligdags politik, nu skulle den forvandles til statsmandskunst. Ud fra en efterfølgende betragtning synes jeg, man må være forvirret. Hvad var egentlig regeringens mening med dette 15 mands udvalg? Det blev jo ikke brugt af regeringen til nogen verdens ting, der ikke lige så godt kunne været foregået under boligudvalgets auspici. Vi, der har deltaget i 15 mands udvalgets arbejde, er